

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Institution: Fødevarestyrelsen

Enhed/initialer: Dyrevelfærd og veterinærmedicin/MEHUL/Dyresundhed/MAMAR/Dyrevelfærdsenheden/CEHL

Sagsnr.: 2014-15-30-00013

Dato: 16. januar 2015

Notat om hørings svar i forbindelse med udkast til forslag til lov om ændring af dyreværnsloven og lov om dyrlæger

Udkast til forslag til lov om ændring af dyreværnsloven og lov om dyrlæger har været i høring i perioden fra den 31. oktober 2014 - til den 28. november 2014.

Der er modtaget hørings svar fra følgende eksterne høringsparter:

Danmarks Jægerforbund, Dansk Kennel Klub, Dansk Terrier Klub (Dansk Terrier Klubs Bull Image Gruppe), DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, Foreningen af Danske Zoologiske Haver og Akvarier (DAZA), Den Danske Dyrlægeforening, Det Dyreetiske Råd, Det Veterinære Sundhedsråd, Dyreværns-Organisationernes Samarbejds-Organisation (DOSO), Dyrefondet, Dyrenes Beskyttelse, Dyreværnsforeningen Who Cares, Dyreværnsrådet (Det særlige råd vedrørende dyreværnsspørgsmål), Hanne Stajner, Hestens Værn, Landbrug & Fødevarer og Landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn.

Derudover er der i perioden 8. januar -15. januar 2015 sendt en særskilt høring til godkendte zoologiske anlæg.

Der er modtaget hørings svar fra følgende:

Københavns Zoologisk Have, Odense Zoo, Givskud Zoo, AQUA Akvarium & Dyrepark, Skandinavisk Dyrepark, Randers Regnskov, Foreningen af Danske Zoologiske Haver og Akvarier (DAZA), JM ZooConsult, Nordsøen Oceanarium & Forskerpark, Kattegatcenteret, Den Blå Planet og Ree Park Safari.

Bemærkninger til lovforslaget

I dette notat behandles de væsentligste bemærkninger i hørings svarene, som vedrører emnerne i lovforslaget. De modtagne bemærkninger har givet anledning til mindre justeringer i lovforslaget. Fødevareministeriets bemærkninger til hørings svarene er anført med kursiv.

Visse høringsparter har sendt bemærkninger til emner eller forslag til ændringer af dyreværnsloven, som ikke indgår i dette lovforslag. Fødevareministeriet har noteret sig bemærkningerne til de emner, som ligger udenfor lovforslaget, men disse behandles ikke i dette notat.

Menneskers seksuelle omgang med dyr

DOSO, Hestens Værn, Dyrefondet, Dansk Terrierklub og Dansk Kennel Klub støtter, at der indføres et forbud mod menneskers seksuelle omgang med eller det at foretage seksuelle hand-

linger med dyr. Dyrenes Beskyttelse støtter forbuddet ud fra etiske og moralske overvejelser. Dyrefondet finder det positivt, at medvirken er omfattet. Dyreværnsrådet samt DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug bemærker, at menneskers seksuelle omgang med eller det at foretage seksuelle handlinger med dyr ikke udgør et dyrevelfærdsmæssigt problem, forudsat handlingerne sker i overensstemmelse med dyreværnslovens §§ 1 og 2. DCA finder i øvrigt, at indførelse af forbuddet alene kan tillægges moralske overvejelser og henviser til Det Dyreetiske Råds udtalelse fra 2006. Den Danske Dyrlægeforening finder, at forhold hvor seksuel omgang med dyr eller det at foretage seksuelle handlinger med dyr medfører, at dyret lider overlast, vil være dækket af de eksisterende regler i dyreværnsloven. Den Danske Dyrlægeforening samt Landbrug & Fødevarer bemærker, at undtagelsen fra forbuddet mod menneskers seksuelle omgang med eller det at foretage seksuelle handlinger med dyr, i den foreslåede § 3 a, stk. 2, bør omformuleres, således at ordet "seksuelle" udgår. Begge parter finder, at handlinger omfattet af undtagelsen ikke bør kategoriseres om seksuelle. Det Veterinære Sundhedsråd finder, at forbuddet bør placeres i straffeloven, da det bygger på moralske overvejelser. Forsøgsdyrenes Værn finder, at spørgsmålet om medvirken bør beskrives direkte i loven og ikke i bemærkningerne.

Det Dyreetiske Råd stiller sig, som ved rådets udtalelse om menneskers seksuelle omgang med dyr fra 2006, delt i spørgsmålet om indførelse af et forbud mod menneskers seksuelle omgang med og det at foretage seksuelle handlinger med dyr. Rådet opfordrer overordnet til, at de argumenter, der fremføres i relation til menneskers seksuelle omgang med dyr også anvendes fremover i relation til f.eks. andre former for hold og brug af dyr. Et flertal af rådets medlemmer er på linje med rådets udtalelse fra 2006. Disse medlemmer tager personligt afstand fra seksuel omgang med dyr, men finder ikke, at der i medfør af dyreværnsloven er grund til at forbyde situationer, hvor dyrene ikke lider overlast. Nogle af disse medlemmer er dog heller ikke decideret imod et sådant forbud. De øvrige medlemmer finder det betænkeligt, at samfundet lovgiver alene på baggrund af, hvad nogle finder moralsk anstødeligt. Desuden tvivler disse medlemmer på, at et forbud vil betyde, at det vil blive lettere at håndtere sager om seksuel omgang med dyr.

Et mindretal i rådet er på linje med mindretalsudtalelsen fra 2006 og bakker op om forslaget om et generelt forbud. Disse medlemmer anerkender, at dyret ikke nødvendigvis lider overlast ved seksuelle aktiviteter, men mener, at sandsynligheden herfor er betydelig. Disse medlemmer finder, at også hensynet til dyrs integritet i relation til menneskers seksuelle ønsker samt det, at samfundet markerer en holdning til denne form for brug af dyr, taler for et generelt forbud. Endelig har disse medlemmer en forventning om, at et forbud vil have en præventiv effekt.

I relation til medvirken bakker de nuværende medlemmer af rådet op om initiativet til at forbyde seksuel omgang med dyr i organiseret eller kommercielt regi.

Der henvises i øvrigt til nogle potentielle problemområder i relation til formuleringerne i bemærkningerne. Det Dyreetiske Råd peger på, at der er behov for en mere præcis definition og afgrænsning af, hvilke handlinger, der er omfattet af forbuddet f.eks. i relation til om en person vil blive kriminaliseret, såfremt personen ikke tilstrækkelig hurtigt fjerner den hund, der parrer sig med et menneskeben. Ligeledes peges der på, at undtagelsen i stk. 2 i relation til handlinger med et veterinært eller zooteknisk præg også bør omfatte privatpersoner, der udfører hygiejnemæssig og anden sundhedsmæssig pleje af dyrs kønsorganer. Endelig peger medlemmerne på det problematiske i at lovgive ud fra hvad et menneske oplever, og finder det i stedet afgørende, hvordan dyret påvirkes af den pågældende handling.

Fødevareministeriet finder, at placeringen af forbuddet i dyreværnsloven er hensigtsmæssigt set i lyset af, at forbuddet er rettet mod handlinger mod dyr, og at formålet med reglerne er at beskytte dyrene og dermed at tilgodese dyrevelfærden.

I tilfælde af seksuel omgang med dyr, eller hvor der foretages seksuelle handlinger med dyr, og hvor dyret lider overlast i form af smerte, lidelse mv., vil forholdet være dækket af de eksisterende bestemmelser i dyreværnsloven, jf. pkt. 2.1. om gældende ret i lovforslaget almindelige bemærkninger. Fødevareministeriet finder imidlertid, at også tilfælde, hvor dyret ikke lider overlast, bør være omfattet af forbuddet. Fødevareministeriet lægger i den forbindelse bl.a. vægt på, at dyr ikke kan sige fra, og at et forhold mellem mennesker og dyr dermed ikke er ligeværdigt. Fødevareministeriet finder ligeledes, at menneskers seksuelle omgang med dyr, og det at foretage seksuelle handlinger med dyr grundlæggende må anses for at være i modstrid med den respekt og den omsorg for dyrene, som er og bør være fundamental i alle former for omgang med dyr.

For så vidt angår medvirken til overtrædelse af den foreslåede § 3 a henvises til de almindelige regler om medvirken i straffelovens Almindelige del, 4. kapitel, hvoraf det bl.a. fremgår af straffelovens § 23, stk. 1, at den for en lovovertrædelse givne straffebestemmelse omfatter alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til gerningen. Straffelovens kapitel 1-11 finder, for så vidt ikke andet er bestemt, anvendelse på alle strafbare forhold, jf. straffelovens § 2.

For så vidt angår undtagelsen i den foreslåede § 3 a, stk. 2, imødekommes forslaget om at lade ordet "seksuelle" udgå. Fødevareministeriet skal i relation til Det Dyreetiske Råds bemærkninger om hvem, der vil blive omfattet af forbuddet, bemærke, at det fremgår af bemærkningerne til loven, at det er menneskets brug af dyret med henblik på at opnå seksuel tilfredsstillelse i en eller anden form, der tænkes omfattet af forbuddet. Med dette menes, at forbuddet sigter at ramme situationer, hvor mennesket er en aktiv part, hvorfor situationer som den af rådet beskrevne, hvor en person f.eks. ikke hurtigt nok fjerner en hund, der parrer sig med personens ben, ikke vil være omfattet af forbuddet. I forlængelse heraf bemærkes, at hensigten med forbuddet er at forbyde seksuel omgang med dyr, eller det at foretages seksuelle handlinger med dyr uanset påvirkningen af dyret. I relation til spørgsmålet om at lovgive ud fra, hvad et menneske oplever, bemærkes det, at Det Dyreetiske Råds bemærkninger er søgt imødekommet via præcisering i lovbemærkningerne, jf. pkt. 2.2. Lovforslagets indhold. Også rådets bemærkninger om at undtage privatpersoners pleje af dyrs kønsorganer i forbindelse med sygdom er imødekommet i bemærkningerne, jf. pkt. 2.2. Lovforslagets indhold.

Klagebestemmelse

Dansk Terrier Klub bemærker, at administrationen af hundeloven har vist, at det retssikkerhedsmæssigt er stærkt betænkeligt at begrænse hundeejernes ret til at påklage politiets afgørelser. Det er ifølge Dansk Terrier Klub uacceptabelt, hvis politiet fungerer som både udøvende og dømmende magt i hunderelaterede sager, og det er klubbens generelle holdning, at hundeejere altid skal have mulighed for at få prøvet deres sag ved domstolene.

Fødevareministeriet henviser til bemærkningerne til lovforslaget, pkt. 6.2., og præciserer, at der ikke med den foreslåede ændring er tale om begrænsning af klageadgangen eller en ændring af det nuværende to-instansprincip, men blot en præcisering af, at Rigspolitiets afgørelser truffet i medfør af dyreværnsloven § 10, stk. 2, ikke kan påklages til fødevareministeren.

Afgørelser truffet af Rigspolitiet i medfør af hundeloven og dyreværnsloven kan indbringes for domstolene.

Samtidig skal det understreges, at det er et almindeligt anvendt forvaltningsretligt princip, at klager behandles ved to instanser under samme ministerium, dvs. at en overordnet myndighed under samme ministerium behandler klager over en underordnet myndigheds afgørelser. Dette princip gælder således på mange andre områder end ved klager over afgørelser i medfør af hundeloven eller dyreværnsloven. Klageadgangen til Rigspolitiet svarer også til, hvad der gælder for klager over øvrige afgørelser fra politiet uden for strafferetsplejen. Det eksisterende klagesystem tilgodeser efter Fødevarerstyrelsens opfattelse en grundig og retssikkerhedsmæssigt forsvarlig behandling af klagesager.

Bemyndigelsesbestemmelse om avl af familie- og hobbydyr

Den Danske Dyrlegeforening, DOSO, Hestens Værn og Landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn støtter forslaget om at indføre en bemyndigelsesbestemmelse, der giver ministeren mulighed for at fastsætte regler om avl af familie- og hobbydyr.

Dansk Kennel Klub bemærker, at foreningen har deltaget i Arbejdsgruppen om avl af dyr, som har anbefalet indførelse af regler om avl af familie- og hobbydyr. Dansk Kennel Klub understreger, at eventuelle bestemmelser skal gælde for al hundeavl - både organiseret og ikke-organiseret hundeavl.

Dansk Terrier Klub støtter bestemmelsen om avl af familie- og hobbydyr og bemærker, at det er vigtigt, at regler, der fastsættes i medfør af bestemmelsen, udelukkende baseres på faktisk viden og videnskabeligt dokumenteret data.

DCA- Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug bemærker, at såfremt der fastsættes hensigtsmæssige regler for avl af familie- og hobbydyr, kan denne lovændring sandsynligvis medføre en forbedring af dyrevelfærden for visse racer.

Det Dyreetiske Råd bemærker, at rådet ved flere lejligheder har udtalt sig om avl af familie- og hobbydyr. Rådet henviser til sin Udtalelse om avl af dyreracer (1998) og til sin Udtalelse om avl af hunde og katte (1999). Rådet konkluderede her, at det er etisk uacceptabelt at foretage avl, som kan forudses at give anledning til lidelsesvoldende sygdom, væsentlig nedsat funktionsevne eller andre problemer, der har en negativ indflydelse på dyrenes livskvalitet.

Rådet henledte desuden i sin udtalelse fra 2008 om familie- og hobbydyr opmærksomheden på, at problemer med arvelige sygdomme og overtypning også forekom ved avl på andre dyrearter, og anbefalingerne om avl af hunde og katte blev derfor udbredt til at omfatte avl af familie- og hobbydyr generelt. Rådet bemærker, at rådet første gang i 1998 pegede på mange af de samme problemer, som Arbejdsgruppen om avl af dyr i 2013 har peget på. Rådet konstaterer, at problemerne ikke er løst ad frivillighedens vej, og tilslutter sig på den baggrund forslaget om at indsætte en bemyndigelsesbestemmelse, der giver ministeren mulighed for at fastsætte regler om avl af familie og hobbydyr.

Dyrefondet er af den opfattelse, at reglerne om avl er af så væsentlig betydning, at fastsættelse af regler bør ske direkte i loven og ikke i bekendtgørelsesform.

Dyrenes Beskyttelse støtter, at der indføres regler om avl af familie- og hobbydyr, men foreslår, at bestemmelsen udvides til at omfatte dyr generelt sådan, at der også kan fastsættes særlige regler for avl af forsøgsdyr.

Dyreværnsforeningen Who Cares bemærker generelt om avl af hunde, at dette foregår på såkaldte hundefabrikker, hvor hunde avles under forhold som er dyrevelfærdsmæssigt stærkt kritisable.

Dyreværnsrådet finder det positivt, at der indføres bemyndigelse til fastsættelse af regler om avl af familie- og hobbydyr. Rådet finder, at bestemmelsen bør præciseres, således at det sikres, at importerede dyr, som er avlet på dyrevelfærdsmæssig uforsvarlig måde ikke indgår i avlen i Danmark. Rådet nævner, at der eksempelvis kunne fastsættes krav om neutralisering af disse importerede dyr.

Det Veterinære Sundhedsråd tilslutter sig den foreslåede bestemmelse om avl af familie- og hobbydyr, men rådet finder dog, at det kan blive vanskeligt at kontrollere, hvorvidt der sker overtrædelser af bestemmelsen.

Fødevareministeriet henviser til bemærkningerne til lovforslaget, pkt 3.2.3. Fødevareministeriet bemærker, at bestemmelsen indføres på baggrund af anbefalingerne fra Arbejdsgruppen om avl af dyr, og at ministeriet er opmærksomt på, at konklusionerne fra arbejdsgruppen i vidt omfang svarer til konklusionerne fra tidligere udtalelser fra Det Dyreetiske Råd. For at give mulighed for fastsættelse af regler, som inkorporerer de nyeste videnskabelige resultater på området, herunder fremtidige resultater, vurderer Fødevareministeriet, at det er mest hensigtsmæssigt, at bestemmelsen udformes som en bemyndigelsesbestemmelse. Dermed tilslutter Fødevareministeriet sig Dansk Terrier Klubs bemærkninger om, at regulering skal bygge på fakta og videnskabelige resultater.

Fødevareministeriet vurderer, at fastsættelse af regler om avl af familie- og hobbydyr vil kunne medvirke til at forebygge og begrænse omfanget af de negative dyrevelfærdsmæssige konsekvenser avl af familie- og hobbydyr kan medføre, og at sådanne regler dermed kan have en præventiv virkning.

Fødevareministeriet foreslår, at bestemmelsen omfatter avl af familie- og hobbydyr. Der er i bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om beskyttelse af landbrugsdyr fastsat regler om avl af landbrugsdyr.

Forbud mod salg af hunde på markeder

Det Dyreetiske Råd, Dyrefondet, Landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn, Dansk Kennel Klub, Den Dansk Dyrelægeforening, Dyrenes Beskyttelse, Dansk Terrier Klub, DOSO, Dyreværnsrådet, Hestens Værn og Det Veterinære Sundhedsråd støtter alle forslaget. Alle påpeger, at forbuddet endvidere bør omhandle andre familie- og hobbydyr.

Det Dyreetiske Råd har tidligere påpeget, at der bør være et skærpet tilsyn med markeder og en eventuel revidere af reglerne, ligesom der bude være krav om udlevering af pasningsvejledning ved salg af dyr på markeder.

Dyrefondet anbefaler, at det bliver kriminaliseret også at købe hunde og ikke kun at sælge dem. Dyrefondet fremhæver endvidere, at hvis kravet kun vedrører hunde, bør der ske en ændring af hundeloven og ikke af Dyreværnsloven.

Landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn mener, at definitionen af markeder er forholdsvis snæver.

Den Dansk Dyrelægeforening og Dyrenes Beskyttelse anbefaler endvidere, at der fastsættes en bemyndigelsesbestemmelse til at fastsætte regler for online salg af familie- og hobbydyr, da der også sker impulskøb via onlinekøb.

Det Veterinære Sundhedsråd støtter forslaget, men forslår, at det reguleres i lov om hunde eller bekendtgørelse om beskyttelse af dyr på samlesteder og andre samlinger af dyr.

Fødevareministeriet finder, at placeringen af forbuddet i dyreværnsloven er hensigtsmæssig. Forbuddet mod salg af hunde på markeder er én af fire tiltag i "Et bedre hundeliv". Køb og salg af hunde skal ske under ordnede og gennemskelige forhold, og hundeejere skal vide, hvad de går ind til, når de får en hund. Hunde har et meget forskelligt behov med hensyn til pasning, pleje og motion alt afhængig af racen. På et marked vil risikoen for at komme hjem med en hund, som ikke passer ind i familien være større end for andre familie- og hobbydyr. Det er derfor særligt vigtigt ved køb af hunde, at ejeren har sat sig ordentlig ind i hvad den enkelte hunderace kræver. Fødevareministeriet finder ikke, at salg via internettet er forbundet med lige så stor risiko for impuls køb, som på et fysisk marked, da ejerne har bedre mulighed for at undersøge den konkrete hunderaces behov. Fødevareministeriet finder ikke, at dette på samme måde gør sig gældende ved køb af andre familie- og hobbydyr, da der ikke på samme måde er forskel på de enkelte racer. Fødevareministeriet mener ikke, at der på nuværende tidspunkt er behov for at udvide forbuddet til at omfatte andre dyrearter end hunde eller udvide markedsbegrebet til at omfatte internethandel.

Ændringer af rådsstrukturen

Dyrefondet finder ikke, at der i lovforslaget er tilstrækkelige argumenter til at nedlægge de ønskede råd.

Dansk Kennel Klub tilslutter sig ændringerne af rådsstrukturen.

DCA-Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug Aarhus Universitet finder, at der i de fremtidige råd, som er relateret til dyreværnsloven, bør inddrages forskningsbaseret viden om både adfærd, fysiologi og sundhed i relation til lovgivning og regelfastsættelse på dyrevelfærdsområdet.

Dyrenes Beskyttelse er enig i ændringen i rådsstrukturen, dog skal sager, der ikke er principielle håndteres af Fødevarestyrelsen. Desuden ønskes en formaliseret forretningsorden, der sikrer en faglig bredde i Det Dyreetiske Råd og Det Veterinære Sundhedsråd.

DOSO (støttet af Hestens Værn) mener, at det er vigtigt, at de to tilbageværende råd styrkes økonomisk og via sekretariatsbistand.

Der henvises til Fødevareministeriets bemærkninger nedenfor til de enkelte råd.

- Dyreværnsrådet (Det særlige råd vedrørende dyreværnsspørgsmål)

Dyreværnsrådet tager forslaget om en ændret rådsstruktur på dyrevelfærdsområdet, herunder nedlæggelsen af Dyreværnsrådet til efterretning. Rådet henviser til rådets brev af 25. august 2014 til fødevareministeriet, hvoraf det fremgår, at Dyreværnsrådet finder det beklageligt, at man ønsker at nedlægge rådet. Det fremgår endvidere af brevet, at rådet anerkender, at der findes faglig ekspertise på dyrevelfærdsområdet i Fødevarestyrelsen, men gør opmærksom på, at Dyreværnsrådet har en særlig ekspertise vedrørende spørgsmål om dyreværn, og at rådet både er dyrlægefagligt, forskningsmæssigt og erhvervsmæssigt repræsenteret.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at man støtter op om revisionen af rådsstrukturen med undertagelse af nedlæggelsen af Dyreværnsrådet. Landbrug & Fødevarer bemærker, at der også fremover er behov for et råd, der hurtigt kan behandle problemstillinger om dyreværn ud fra en faglig ikke-etisk vinkel.

Landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn bemærker, at dyreværnsorganisationernes indflydelse på nye regler bliver kraftigt udvandet med nedlæggelsen af Dyreværnsrådet og overførslen af

rådets vigtigste opgave, rådgivning af ministeren ved fastlæggelse af nye regler i medfør af dyreværnsloven, til Det Dyreetiske Råd. Det skyldes ifølge foreningen, at Det Dyreetiske Råd er bredere sammensat. Foreningen henviser til bemærkningerne til lovforslaget om dyreværnsloven fra 1991, hvoraf det fremgår, at Justitsministeriet havde behov for faglig rådgivning i forhold til fastsættelse af regler i medfør af lovens bemyndigelsesbestemmelser, og at der var behov for dyreværnsorganisationernes indflydelse på den fremtidige lovgivning. Ifølge foreningen er der ikke overlap mellem Det Dyreetiske Råd og Dyreværnsrådets opgaver.

Der er efter Fødevareministeriets opfattelse et andet behov end tidligere i forhold til at henvise visse dyreværnsspørgsmål til Dyreværnsrådet, efter at dyreværnsområdet er overflyttet til Fødevareministeriets ressort, i forhold til da Justitsministeriet var ressortministerium. Fødevareministeriet har mulighed for at indhente viden og undersøgelser fra universiteterne via myndighedsaftalerne til løsning af eventuelle opgaver i denne forbindelse. Endelig er det Fødevareministeriets vurdering, at Dyreværnsrådets opgaver i et vist omfang er sammenfaldende med Det Dyreetiske Råds opgaver, idet Det Dyreetiske Råds udtalelser oftest også vedrører spørgsmål omkring dyreværn, og at Det Dyreetiske Råd indhenter faglig bistand, hvor det er nødvendigt for at sikre, at et givent emne også er grundigt fagligt belyst.

Med hensyn til Landforeningen Forsøgsdyrenes Værn bemærker Fødevareministeriet, at det følger af dyreværnslovens § 27, stk. 1, at dyreværnsorganisationer og andre organisationer, der særligt berøres af reglerne, skal have lejlighed til at udtale sig inden ministeren fastsætter regler i henhold til dyreværnsloven. Det understreges, at denne lovfæstede høringspligt fastholdes og ikke ophæves ved nedlæggelse af Dyreværnsrådet. Jf. også bemærkningerne om Det Dyreetiske Råd nedenfor.

- Det Dyreetiske Råd

Danmarks Jægerforbund bemærker, at Det Dyreetiske Råd bør tilføres jagtfaglige kompetencer, og at et medlem derfor bør udpeges efter udtalelse fra Jægerforbundet.

Landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn stiller sig tvivlende overfor om medlemmerne af Det Dyreetiske Råd har den fornødne tid, og finder det uklart hvilke ressourcer, der er afsat til at varetage informations- og debatskabende aktiviteter.

Det Dyreetiske Råd bemærker, at det er vigtigt fortsat at sikre den etiske dimension i den politiske rådgivning og i den offentlige debat. Rådet påpeger samtidig, at rådets udtalelser og drøftelser også sker med solid faglig forankring, og at evnen til at adskille faglige og etiske spørgsmål giver vægt til udtalelserne. Det er vigtigt at sikre, at rådets arbejde fortsat foregår på et solidt fagligt grundlag. Rådet påtager sig gerne de foreslåede informations- og debatskabende aktiviteter, men påpeger at det er nødvendigt at sikre, at rådet tilføres de nødvendige ressourcer.

Fødevareministeriet vurderer ikke, at der behov for ændring i den måde rådets medlemmer udpeges på, idet den nuværende udpegning giver mulighed for en bred sammensætning af rådet.

Med henblik på at synliggøre og præcisere rådets formål og arbejde fremover foreslår Fødevareministeriet, at der udarbejdes en forretningsorden for rådet.

Rådet bør i højere grad kunne påvirke området for dyrevelfærd, og Fødevareministeriet foreslår, at visse af de udgifter, som frigøres ved strukturændringerne skal tilføres rådet, som med disse midler forventes at kunne afsætte ressourcer til øgede debat- og formidlingsaktiviteter. Der henvises til bemærkningerne til lovforslaget pkt. 5.2.

- Rådet vedrørende Hold af Særlige Dyr

DAZA finder det stærkt bekymrende, at rådet nedlægges, da de besidder en stor faglig viden inden for det praktiske hold af en meget bred vifte af eksotiske dyr. DAZA opfordrer til, at Rådet eller dets kompetencer videreføres.

Landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn mener ikke, at rådets nedlæggelse giver problemer, da rådets opgaver kan varetages af Det Veterinære Sundhedsråd og Det Dyreetiske Råd.

Den Danske Dyrelægeforening tilslutter sig nedlæggelse af rådet, hvis deres opgaver på for-svarlig vis kan overdrages til Det Veterinære Sundhedsråd, samt hvis de får tilført de nødven-dige faglige kompetencer og administrative ressourcer.

Det Veterinære Sundhedsråd finder, at Rådet vedrørende hold af særlige dyr har sin beretti-gelse og bør bestå. Rådet er en garant for en ensartet vurdering i hele landet foretaget af sag-kyndige og højt specialiserede fagfolk på netop dette område. Det Veterinære Sundhedsråd ser hverken faglige eller mulig økonomiske vindinger ved at nedlægge Rådet vedrørende hold af særlige dyr. Det Veterinære Sundhedsråd bemærker, at Rådet vedrørende hold af særlige dyr i indeværende år har kostet mindre end 50.000 kr. Det Veterinære Sundhedsråd er usikker på hvilke arbejdsopgaver, som de fremadrettet skal varetage, og hvilke opgaver der fortsat består efter nedlæggelse af Rådet vedrørende hold af særlige dyr.

Fødevareministeriet finder, at omstruktureringen af rådene, herunder nedlæggelse af Rådet vedrørende hold af særlige dyr, er hensigtsmæssig, og at de kompetencer, som rådet besid-der, fortsat vil være at finde i Det Veterinære Sundhedsråd, som i første omgang tænkes tilfø-jet ét medlem. Rådet vedrørende hold af særlige dyr har medvirket til at opnå en ensartet standard for dyrehandlere og zoologiske anlæg. Fødevareministeriet mener, at Fødevarestyrel-sen kan videreføre den af høringsparterne nævnte ensartethed på området.

- Det Veterinære Sundhedsråd

Landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn finder, at lovforslagets tekst bør ændres til "Det Veteri-nære Sundhedsråd består af mindst 6 medlemmer". Derved indeholder loven en vis fleksibili-tet, uden at man udvander de nuværende rådsmedlemmers kompetencer.

Den Danske Dyrlægeforening mener, at det er essentielt, at der fremadrettet fortsat er repræ-sentanter fra klinisk praksis, da de bidrager med det nødvendige indblik og kendskab til virke-ligheden. Den Danske Dyrelægeforening kan ikke støtte op om, at det ikke længere vil være muligt for Det Veterinære Sundhedsråd at afgive udtalelser på eget initiativ, da de ved disse udtalelser tidligere har fremhævet særlige områder, hvor der er behov for særligt fokus samt belyst generelle problemstillinger om dyreværns-mæssige forhold.

DOSO bemærker, at det ekstra medlem af Det Veterinære Sundhedsråd bør være en person med biologisk baggrund frem for en dyrlæge.

Det Veterinære Sundhedsråd undres over, at deres tidligere bemærkninger ikke er medtaget i forarbejderne, ligesom de historiske som nuværende betragtninger over Rådets arbejde ikke synes umiddelbart genkendelige. Rådet finder det af afgørende betydning, at der fortsat delta-ger medlemmer fra klinisk dyrlægepraksis. En ændring af Sundhedsrådets sammensætning som foreslået vil anses for en væsentlig svækkelse af Rådets faglighed. Rådet oplyser, at de udover Fødevareministeriet også i væsentlig grad servicerer andre myndigheder, idet hoved-parten af Rådets udtalelser vedrører enkeltsager fra politi og anklagemyndighed. Rådets gene-relle udtalelser bidrager til bedre dyreværn, hvorfor det vil være en alvorlig svækkelse, så-

fremt retten til at komme med generelle udtalelser af egen drift fratages Rådet. Via de generelle udtalelser får Rådet indsigt i nyopståede dyreværnsmæssige problemområder og generelle tendenser til u hensigtsmæssig adfærd overfor dyr. Dette har været med til at sætte fokus på skuldersår hos svin, sygdomme og skader hos mink, overdreven brug af tatoveringshammer på svin, hold af dyr der går ude hele døgnet i vinterperioden m.v.

Rådet mener ikke, at det at fratage dem udtalekompetencen vil medføre kortere sagsbehandlingstid, snarere tværtimod. Rådet finder endvidere, at spørgsmål i civile sager er af stor vigtighed, og at disse sager får en neutral, ensartet veterinærfaglig vurdering i overensstemmelse med de til enhver tid gældende veterinærfaglige normer på tidspunktet for den konkrete hændelse, hvorfor Rådet fortsat mener, at det skal være muligt for Rådet at besvare disse spørgsmål, men at der skal indføres en hjemmel til at gøre det brugerbetalt. Såfremt ministeriet fastholder denne ændring anbefaler Rådet, at der indføres en overgangsordning, således at Rådet kan færdigbehandle de verserende civile sager, idet disse sager erfaringsmæssigt kan strække sig over flere år.

Det Veterinære Sundhedsråd er i tvivl om hvilke opgaver der overdrages, hvis Rådet vedrørende hold af særlige dyr nedlægges.

Vedrørende honorering forstår rådet det således, at rådet fremadrettet får betaling for hver enkelt time anvendt i sagsbehandlingen samt mødegodtgørelse og høj kilometertakst. Rådet har ingen kommentarer til dette. Såfremt dette ikke er korrekt forstået, ønsker rådet en forhandling, hvor DDD er til stede. Rådet anmoder om, at der tages højde for honoreringen af sagkyndig bistand.

Rådet anmoder om, at sekretariatet er på linje med de øvrige, og er en selvstændig og uafhængig enhed, således at rådets og sekretariatets uafhængighed ikke kan anfægtes.

Fødevareministeriet kan oplyse, at det fortsat er planen, at der skal deltage to praktiserende dyrlæger i Det Veterinære Sundhedsråd.

Fødevareministeriet skal gøre opmærksom på, at Det Veterinære Sundhedsråd efter anmodning fra Fødevareministeriet kan udarbejde generelle udtalelser. Det er alene muligheden for at udarbejde generelle udtalelser af egen drift, der med lovforslagets vedtagelse ikke længere vil være mulighed for.

Fødevareministeriet finder, at fratagelsen af mulighed for at forelægge civile sager for Det Veterinære Sundhedsråd vil være med til at nedbringe sagsbehandlingstiderne, hvorfor dette ikke påtænkes ændret. Fødevarestyrelsen vil etablere en overgangsordning i forbindelse med revision af de eksisterende bekendtgørelser.

Fødevareministeriet kan oplyse, at alle rådets medlemmer, herunder det nye påtænkte medlem, vil modtage et årligt honorar for deres arbejde i rådet. Der vil ikke blive udbetalt et ekstra honorar for arbejdet vedrørende hold af særlige dyr, da Fødevareministeriet finder, at det ved fjernelse af muligheden for forelæggelse af civile retssager vil være muligt at behandle sager vedrørende hold af særlige dyr indenfor det samlede tidsforbrug, som Det Veterinære Sundhedsråd i dag bruger.

Fødevareministeriet vil indgå i en dialog med rådet omkring deres fremtidige arbejdsopgaver, opgavefordeling og procedurer. Fødevareministeriet kan oplyse, at der vil ske en revision af de eksisterende bekendtgørelser samt vejledning for Det Veterinære Sundhedsråd. Fødevareministeriet kan oplyse, at rådets sekretariat vil få tilføjet de ressourcer, som Fødevarestyrelsen i dag har afsat til opgaven.

Bemærkninger i forbindelse med høring af de godkendte zoologiske anlæg

Københavns Zoologiske Have, Odense Zoo, GIVSKUD ZOO, AQUA Akvarium & Dyrepark, Skandinavisk Dyrepark, Randers Regnskov, DAZA, JM ZooConsult, Nordsøen Oceanarium & Forskerpark, Kattegatcentret, Den Blå Planet og Ree Park Safari mener, at denne ekspertise Rådet vedrørende hold af særlige dyr har, vil gå tabt ved en nedlæggelse. Man stiller sig uforstående over for den forslåede procedure med indhentelse af sagkyndig udtalelse, da formålet med rådet var at skabe en ensartethed over hele landet og sikre fagligheden ved godkendelse af anlæg. Ved en sagkyndig udtalelse vil det være vigtigt at lægge vægt på krav til indretning, der tilgodeser dyrenes velfærd, uddannelse af personale, professionel formidling, deltagelse i avlsprogrammer, deltagelse i international dyreregistrering og opfyldelse af EU's zoo-direktiv m.v. De zoologiske anlæg savner en mere konkret beskrivelse af, hvordan man i fremtiden vil sikre, at disse krav stadig opfyldelse og en definition af, hvad Fødevarerstyrelsen forstår ved "en sagkyndig". De foreslår på det kraftigste, at man bevare en central rådgivning, der kompetencemæssigt dækker de zoologiske og veterinære fagområdet, så man fortsat har et solidt og landsdækkende vurderingsgrundlag at tage beslutninger på baggrund af.

Københavns Zoologiske Have anbefaler endvidere, at Det Veterinære Sundhedsråd tilføres tilsvarende ekspertise, så rådgivningen fortsat kan foregå på et solidt fagligt grundlag. København Zoologiske Have bemærker endvidere, at omkostningerne til Rådet vedrørende hold af særlige dyr er meget lille og evt. kan dækkes ved at indføre brugerbetaling for de zoologiske anlæg, der anmoder om godkendelse.

GIVSKUD ZOO og Kattegatcentret anbefaler endvidere, at Det Veterinære Sundhedsråd tilføres andre relevante faglige kompetencer end det veterinære, så som biologiske, zoo-managementmæssige, bygningstekniske og publikumslogistiske, og lader DAZA stå for udpegningen af 2-3 medlemmer af rådet.

Fødevarerministeriet finder, at Det Veterinære Sundhedsråd vil være i stand til at løfte opgaverne vedrørende hold af særlige dyr, idet der tilføres et ekstra medlem, der besidder kompetencer indenfor dette område.

Fødevarerministeriet vil udarbejde retningslinjer om, hvad en udtalelse skal indeholde. Der vil bl.a. være krav til indretningen, der skal tilgodeser dyrenes velfærd, ligesom uddannelse af personale og professionel formidling skal være en del af udtalelsen. Endvidere vil der ved godkendelse lægges vægt på deltagelse i avlsprogrammer og i international dyreregistrering, samt betingelserne i EU's zoo-direktiv (nr. 99/22) skal være opfyldt.

Fødevarerministeriet vil i samarbejde med Rådet vedrørende hold af særlige dyr fastlægge kriterier for, hvem der er sagkyndige til at komme med udtalelser.